

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Närhälsan Gråbo vårdcentral

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2019-11-15

Datum

Gråbo

Ort

Madelene Andersson och Bengt Karlsson

Inspektörer

Styrkor

- En utmärkt studierektorsfunktion som skapat en stabil och tydlig struktur för ST-utbildningen och en verktygslåda med alla de hjälpmedel som behövs för utvärdering, uppföljning och planering.
- En verksamhetsledning som skapar förutsättningar för utbildningsuppdraget trots en pressad bemanningssituation
- Extraordinära handledningsinsatser

Svagheter

- En fåtalig bemanning med specialister för att klara både handledning och dagliga instruktioner. Det innebär en tydlig sårbarhet.
- Inte så mycket utrymme för att skapa en kultur där utrymme finns för att höja den vetenskapliga nivån, t.ex. i samband med internutbildning. Den senare kan förbättras genom att planera in sådana moment.
- Stort patienttryck kan ibland hota handledningstiden.

Förbättringspotential

- Anställa fler specialister som kan dela handledningsuppdraget
- Strukturen på handledning och utvärdering kan förbättras genom att regelbundet lägga in vissa bedömningsmoment i schemat, t.ex. färdighetsträning, videoinspelning. Det kan behövas mer handledningstid utöver den traditionella veckotimman.
- Vidareutveckla planerna på att engagera ST-läkarna i utvecklings och kvalitetsarbete.

STRUKTUR

A Verksamheten

Gråbo vårdcentral har 9600 listade personer. Det innebär knappt 3000 listade per heltidsarbetande specialist. Enheten har fullt åtagande enligt vårdvalet dvs läkar- och sköterskemottagning samt ansvar för BVC. Mödrahälsovården sköts av sjukhuskliniker. Tillgång till sjukgymnast, samordnare för äldresjukvård, psykosocial kompetens och rehab-samordnare finns också på vårdcentralen. Enheten ansvarar för läkarinsatser i flera särskilda boenden. Vid vårdcentralen arbetar 4 specialister i allmänmedicin motsvarande 3,25 tjänst, varav två är handledarutbildade. Här finns 5 ST-läkare, 4 vikarierande underläkare och 2 AT-läkare. Utöver detta utbildningsuppdrag tar man också emot läkarstudenter från GU. Det finns utmärkta förutsättningar att genomföra ST-utbildning vid vårdcentralen. Det finns väl genomarbetade riktlinjer för planering och genomförande av utbildningen. Studierektor tillhandahåller alla hjälpmedel för att göra utbildningsplaner, instrument för uppföljning och ett program för basgrupper och andra utbildningsmoment. Verksamhetens bredd är tillräcklig.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Två av specialisterna är handledarutbildade. Genom extraordinära insatser kan man klara det mycket stora handledningsuppdraget på ett utmärkt sätt. Genom att det är så många läkare under utbildning är också behovet av dagliga instruktioner stort, vilket kan innebära väntetider för att få hjälp. Genom att det finns bara två handledare finns en sårbarhet.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Lokalerna är nyrenoverade, ljusa, rymliga och ändamålsenliga. Läkarexpeditionerna utgörs av kombirum. All önskvärd utrustning finns inklusive välutrustade rum för gyn, öron med mikroskop, dermatoskop samt ögonmikroskop.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

De nya ST-läkarna arbetar med att göra utbildningsplaner som omfattar en analys av målen, beslut om metoder för lärande samt metoder för utvärdering och dokumentation. Den utmärkta strukturen i ST-forum används. Studierektorsfunktionen levererar ett utmärkt stöd för detta arbete. Inför vissa tjänstgöringar i annan verksamhet ges möjlighet för riktad färdighetsträning.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Handledning ges i nödvändig omfattning och anpassas efter ST-läkarens behov. Bra instrument för uppföljning finns och används. Bedömning av ST-läkarens kompetens sker. Årsrapporter skrivs i samverkan mellan ST-läkare och handledare för en årlig avstämning och en mer formaliserad mittvärdering görs också.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Det finns goda förutsättningar att gå kurser och genomföra teoretiska moment i utbildningen. ST-läkarna deltar i basgrupper.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Det finns en bra utbildning inför att göra det vetenskapliga arbetet. Föreskrifterna inom detta område följs väl. Vi har inte funnit att man vid internutbildning arbetar aktivt med att höja den vetenskapliga delen i fortbildningen. Detta är sannolikt en återspeglning av att det inom allmänmedicinen nationellt finns en begränsad vetenskaplig aktivitet. Samtidigt är det en möjlighet att aktivt skapa en mera levande vetenskaplig miljö.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Det finns en tydlig ambition att engagera ST-läkarna i lednings och utvecklingsarbete. ST-läkarens kan följa verksamhetschefen vid ledningsmöten och budgetarbete. Ledarskap utövas i arbetslaget och återkoppling sker. Träning av kommunikativ kompetens ges t.ex. i samband med personalutbildning varvid också feedback ges.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.